

SABADELL FEDERAL

Setmanari Porta-veu del Partit Federal

ANY II.

Núm. 54

DISSABTE 19 Septembre 1914

Els originals no's tornen

Subscripció mensual, 50 cts.

Redacció i Administració

Dels articles ne son responsa-
bles els seus respectius autors

Nombre solt, 10 céntes.

JARDÍ, 7 i 8

DE L'ONZE DE SEPTEMBRE

PETITES DISQUISICIONS

Fa pocs dies varem trobar en la nostra Rambla—perquè sempre ha d'ésser el nostre passeig el nús que lligui les nostres més amables converses?—a un amic que's fervent catalanista, un catalanista insurgent, i va dir-nos amb una ironia que'l seu somriure li feia nadar arràn mateix dels seus llavis:

—Com és que el vostre setmanari no ha parlat de la transcendental data del onze de Septembre en que's compliren doscents anys que s'han perdut les nostres llibertats i perquè la vostra bandera no va onejar també en aquell dia? aquella bandera vostra—va afegir—plena ja de pretèrites victòries?

—Si—li contestarem—tens tota la raó, però ja en parlarem, ja en parlarem llargament, no sols d'aquesta data sinó fins de tot lo que a l'entorn d'ella giravolta.—

I així, tot passejant entre la doble filera d'arbres en la quieta pau de cap al tard de nostres dies festius, varem parlar, varem platicar, varem divagar, i nostres braços i nostres mans dissenyaren en l'aire inexpressives ratlles i les nostres veus se fonien en l'espai cavalcant no se quines vanes i incolores idealitats, que mai podríem nosaltres fer-les arribar a que siguin definitives Paraules...

I bé si, parlarem, perquè no? Parlarem sobre aquesta data històrica del 11 de Septembre en que caigué, mortalment ferit, l'últim conceller en cap En Rafel de Casanova, tant sols siga per a reivindicar-nos davant d'aquest amic catalanista insurgent, que 'ns

va retreure les planes nostres perquè eren ausentes de tota recordança per aquells dies luctuosos i no va veurer voliar la nostra bandera plena, segons ell, de pretèrites victòries...

Però parlarem francament. No sentim una forta afecció per a commemorar les dates que, glorioses o no, recorden gestes passades; el passat per a nosaltres es una cosa vana. No creiem que sobre el passat se pugui reconstruir el futur, menys quant d'una data a l'altre hi han tants anys de diferència i que és totalment impossible definir clarament sobre quines bases s'ha d'assentar l'ideal futur d'una Catalunya autònoma.

Hi ha avui una verdadera crisi de catalanisme. No hi ha un anti-catalanisme, però tampoc hi ha un verdader catalanisme en llur propi valor, en una sola corrent, en una sola tendència, en una sola aspiració. El poble, el veritable poble que ha de donar-li la seva definitiva aprovació i el que ha de donar-li el seu únic triomf, no sent l'ideal català en la crua expressió de la paraula, el poble n'està absent, perquè el sol ideal catalanista no satisfà les seves aspiracions i avui aquestes son tan grans, tan universals, tan cosmopolites, que'l sustreuen de sentir, amb un egoisme no conegut encare en les nostres masses, el sentiment ideològic català. Son tant i tant diverses les lluites que congria les commocions que sent la nostra vida, son tant i tant fondes les arrels que li sommouen els grans problemes que s'obren a davant dels seus ulls com a coses maravolloses, que dintre del seu

pit hi palpita tot un ideal desconegut que li fa pressentir la suau i dolça renaixença de unes paraules noves.

No hi ha pas cap dubte que l'ausència de l'ideal català en les masses catalanes, es culpa precisament dels catalanistes mateixos.

No cal explicar l'història del catalanisme dintre els cinquanta anys de la seva renaixença. Un catalanisme tradicional, quiet, conservador ha imperat sempre. Un catalanisme refractari, immòvil, un catalanisme que sols ha fet reviscolar la llengua catalana—no tan difícil com sembla—en cursis Jocs Florals, que ha fet de la falç de cartró un símbol i d'els «Segadors» una bandera de combat; un catalanisme que ha fet sorgir vermelles barretines en diades de sol i de llum, un catalanisme que ha fet sardanes, un catalanisme purament romàntic—recordeu la «Metralla»—un catalanisme, en fi, que va crear un credo, un credo que, dissortadament no es resa en les seves esglésies parroquials, un credo que diu: *Volem* en lloc de dir: *Exigim*. I en tot això, en mig d'aquestes senzilles lluites que ha reportat l'implantació d'aquest catalanisme pur, han deixat ausent tots els intensíssims problemes socials que ja, quant aquest catalanisme tenia tot el seu esplendor, se sentien en mig de les masses proletàries; no va saber agafar el camí dreturer en que l'havien d'emmenar els seus directors, cap a un camí que anés, a més a més per a rescabalar les perdudes llibertats que un dia disfrutarem, el que'ns portés també a la reivindicació econòmica i a l'emancipació social, que donat el viure d'aquelles masses evidentment ho reclamaven. És que cal preguntar, què han fet per els obrers els catalanistes? Si el socialisme es també una idea política, perquè no's pod involucrar el catalanisme aquest socialisme—siguent com és un dels més antics procediments de reivindicació proletària—per a fer una via força més dreta i amb més probabilitats de triomf? No, els catalanistes no han fet res de tot això. Ells han dit olímpicament: *tornarà a ser rica i plena...* però han deixat desamparat precisament els que la poden fer rica i els que la poden fer plena...

No es necessita pas una aguda percepció, una intel·ligència molt desperta, perquè no pugui estar al alcanç de les mateixes el dualisme existent entre el catalanisme i l'obrerisme. Integra el catalanisme tota una part del burgesisme incolor de nostra terra, precisament per el seu sentit anti-revolucionari, anti-rebel, per això aquesta gent de classe mitja s'hi troba tant bé. No hi ha sotregades en mig de les seves fileres infiltrades ja d'un conservadurisme que fa indignar, perquè on els pod portar les seves rauxes de febrositats

patriòtiques, amb els seus cants i amb els seus símbols? D'aquí ve, doncs, que'l catalanisme conservi encara aquell sentit tradicional, aquell ruralisme, aquell puritanisme, aquell ideal tan simple i abstracte, com si no hi hagués en un més enllà fites noves que emmenessin també cap al triomf definitiu de les seves—les nostres—aspiracions i ideologies. El burgesisme l'ha mort, el poble ha vist més un ideal de mitja cana que un ideal lliberador, es com si diguéssim la França realista contra el París rebel. Ells representen un vandeisme, mentres que nosaltres representem la revolució.

Per això el catalanisme ha fet d'uns anys ençà una vida raquítica, ha quedat estancat, somort, perquè ell estava ausent de tota alenada de vida nova, i enlloc d'ésser tot un poble que tingués aquell sentiment, ha sigut una casta, un estament, un gremi. El fet de que fins la Lliga Regionalista tant de dreta, tan inquisitorial i també tant burgesa s'involucrés aquest sentiment, encara ha fet més visible aquest paralelisme que existeix entre nosaltres.

Un altre fet ha sigut també una causa poderosíssima de que'l catalanisme no s'inculqués en l'entranya del poble: es el fet de que tots els catalanistes, o casi tots, son catòlics... No veieu aquí una lluita de religions en pugna? I s'ha dit, i a voltes amb força fonament, el catalanisme es reaccionari... I això ha marcat encara més aquests diem-ne dos mons, diem-ne dues castes. I ha semblat que hi hagués, als ulls de tothom qui mirés les nostres lluites, com si dugues Catalunya es disputessin la seva hegemonia, la Catalunya dels retardataris, dels retrògades i la Catalunya dels progressius, dels llibertaris. Això ha fet perdre molts adeptes, perquè el patriotisme no és prou agut per a ofegar tot altre passió que nia en el seu pit. Els uns, fervents creients, els altres fervents excèptics en quant al sentiment de religió catòlica i cap dels dos no ha vist que per entremig hi ha primer que tot Catalunya!

Lo que déiem avans de la Lliga Regionalista torna amb aquest motiu a ésser ben oportú. La Lliga ha anat de bracet en diferents lluites polítiques amb tots els enemics més fermes de les llibertats dels homes. Com se vol, doncs, que senti un ideal lliberador, com vol ésser l'ideal català, si els seus conreadors traeixen públicament els més fonamentals principis de les llibertats ciutadanes?

Al morir-se la Solidaritat Catalana, al acabar-se aquell gran trasbalsament, va neixer forta, potent, plena de vitalitat, aquella guerra catalana que tots recordareu. Dintre d'aquell partit hi havia els més eminents homes que en política, en qüestions econòmiques

ques i socials existien. Aquell partit triomfà, cresqué i visqué, i allavores, davant la seva empena formidable se creia ja que aquell catalanisme pur era ben acabat com a escola històrica, com a element conservatiu, com a ideologia d'una casta quieta i isòcrona. Se cregué també que aquell partit era l'únic que podia juntar aquell paralelisme, fer desaparèixer l'antipatia d'un catalanisme aixut, per un altre que arribés a les entranyes mateixes del poble, com un cordial per el seu mal, com un sedant per les seves aspiracions, com una resolució per les seves lluites i els seus problemes, es a dir, per a juntar aquell obrisme i aquell catalanisme, per a demostrar que les masses avançades ja no eren el blanc de les sagetes dels retrògades, que per fi, se havia realitzat aquell venturós somni d'enmaridar Catalunya amb la Llibertat... Però, vana il·lusió, dolça utopia! per culpa de les lluites internes, per la poca preparació entre les seves masses, aquell partit d'esquerra catalana s'ha vist afeblit amb força notorietat i precisament per el mateix mal de que es doleix el catalanisme pur i isòcron, per el paralelisme que hi ha entre l'obrer i la classe mitja. Els homes directors d'aquell partit, que eren en tot purament científics, no varen sapiguer curar la seva enfermetat social que la corseca, no varen saber estudiar encare la historia natural dels partits que'n podríem dir-ne, no varen treurer de la seva especie cap resultat biològic que 'ls reportés solucions que, científiques i tot, portés més resultats positius dintre aquell partit destinat a ésser el motor per el que s'havia de moure Catalunya...

I com si aquest problema fos insoluble, subsistirà eternament aquest dualisme tan pernicios que retrasa indefinidament tot un immens himne que vol esclatar de dintre de tots nosaltres.

Hem fet unes pretencioses disquisicions per a fer veurer—al menys aquest es el nostre intent—que'l silenci tingut envers la data del onze de Setembre, no es res més que fill de les nostres circumstancies. Que farem de

parlar al nostre poble d'una cosa que no li es grata als seus orguens auditius, ni que faria brollar del seu cor una deïu d'amor per aquesta terra nostra, ni li faria sentir extranyes sensacions que'l fessin estremir d'esperançadora realitat i que son cor vibrés, com un arc en tensió, al tocar-li la corda de les seves ardencies patriòtiques? De quina Catalunya li parlarem si precisament no es la nostra la que commemora dates luctuoses, la que no mira al passat; la nostra va endavant, camí del progrés i de la civilització que'ns portarà definitivament el triomf dels nostres problemes que més gran i intimament ens interessen, dels nostres problemes que son carn de nosaltres mateixos, perquè formen part integrant del nostre ésser i llur alé manté el caliu del nostre cor, son problemes no resoltos encare, però a fàisó d'una herencia universal, se succeeixen de pares a fills sense perdre la seva esplendor, problemes que s'ajusten amb els nostres ideals democràtics i liberals, problemes que no son raquífics, perquè la seva vida es la alenada de cada dia i de cada hora, seguint l'inacabable ruta d'aquest mon que no te fi...

Vosaltres haveu dit: *Vindiquem a Catalunya!* Si, vindiquem-la, qui és que s'hi oposa? Comenseu no ballant sardanes, no dient gentils mots en floralegis cursis, no cantant «Els Segadors», no ensenyant unes falçs que son de tramoia, no commemorant dates glorioses en que hi moriren germans nostres—i això diem que no's faci com a obra ja positiva; com a secundaria, com a sedant, s'hi pot passar—sinó que confiant en la vostra propia força demanar, es a dir, exigir les llibertats perdudes, els codis escarnits, els drets trepitjats, i anar tots, en cas contrari, camí del sacrifici amb dues paraules que florissin a la boca: Catalunya i la Llibertat.

Allavores s'haurien acostat les dugues Catalunyaes, haurien desaparegut els dualismes, les línies paraleles per allà on caminen. També, amb tot, n'hi haurà dos de camins: o el de la llibertat plenament conquistada o el de l'ergástula o el exil. En un o altre, emperò sempre aniran juntes.

A l'entorn del conflicte europeu

Les conseqüències de la guerra

La crisi econòmica

Una paralització gradualment progressiva del treball; un creixent augment en el preu dels articles de primera necessitat.

Heus-aquí les conseqüències immediates de la guerra europea, a Espanya. I, com sempre, la víctima propiciatoria el poble treballador.

La crisi va adquirint de dia en dia caracters de gravetat alarmant. El proletariat veu redreçar-se, paurós, l'espectre de la fam

i de la miseria. I els nostres governants resten sords a les demandes clamoroses dels obrers.

—Senyor Dato: el poble té fam, el poble sofreix, el poble veu com negociants sense consciència trafiquejen indignament amb la seva miseria, el poble no pod satisfer les seves més apremiants necessitats, els vostres governats constituiràn prompte una legió de famolencs.

—Els enviaré la guarda civil.

Ah, senyors burgesos, senyors rendistes, que alceu el crit al cel perquè els vostres interessos han sofert una petita merma!

Gireu l'esguard vers aquesta multitud obrera que constitueix el vostre «exercit de reserva» de que parlava Marx, contempleu aquests rostres que son l'encarnació dantesca de la indigència i del dolor! I sapigueu-hi veure sota aquests rostres demacrats, sota l'aparent passivitat d'aquestes multituds, el just, l'equitatiu esperit de revolta que hi cova.

I vosaltres els sofrents, els explotats sapigueu enaltir aqueixa rebeldia, que no és més que la conseqüència viril del vostre martirologi llargament suportat, dels vostres dolors, dels vostres sofriments, de les vostres vexacions, de les vostres llàgrimes.

El dret a la vida és indiscutible. En plè segle XX ningú pod resignar-se a morir de fam.

Res pod esperar-se de les mides que pugui adoptar el govern per a conjurar la crisi actual. Estem cansats de tant demanar, estem cansats d'esperar-ho tot dels «de dalt». Es precis exigir, es necessari PENDRE lo que'ns neguen, lo que'ns roben. Cal esperar-ho tot de l'esforç i de l'acció dels «de baix».

Era l'any 1793, en el període més tempestuós de la Gran Revolució francesa.

L'insaciàble codícia dels acaparadors havia fet gairebé impossible la vida del poble. El pa s'havia encarat exorbitantment; s'havia doblat el preu del sabó, del sucre, del cafè... La Convenció es declarava impotent per a resoldre el conflicte i per a posar a ratlla als acaparadors.

El dia 25 de Febrer, Marat escrivia aquestes paraules en el seu diari:

«En qualsevol país on els drets de l'home no fossin títols vans, consignats enfàticament en una simple declaració, n'hi hauria

prou amb saquejar alguns magatzems, en els portals dels quals es penjarà als acaparadors, per a acabar immediatament amb aqueixes malversacions, que llencen a la desesperació a milions d'habitants i maten de fam a molts milers...»

A la tarda del mateix dia, començà el motí en els carrers de la Vieille-Monnaie, de Aix-Diamants i dels Lombards, i, a la mitja hora, es generalitzava el saqueig per totes les tendes de queviures de París.

A l'endemà quan en plena Assamblea es proposà contra En Marat una acta d'acusació com a inductor dels desordres del dia abans, el famós revolucionari sostingué amb gran aplom que «era molt natural que el poble es prengués la justícia amb els acaparadors, ja que les lleis resultaven deficientes.»

La lliçó es prou eloqüent.

Aprofitarà?

En endavant, es reduiràn les nostres multituds a cremar convents?

ANDREU NIN.

ESCOLIS

La mort del catolicisme

Hi haurà, en la definitiva solució d'aquesta guerra, la mort, avui ja ben aparent, del catolicisme.

La iglesia catòlica que ha vist disminuir dia per dia el seu poder feudal, tirànic, usurpador de totes les demés religions, assistirà ara a la seva mort definitiva, si els saludables aires de triomf que fan voltejar els peons de les forces aliades no es, més tard, a l'inversa.

No te l'iglesia catòlica una hegemonia mundial, fora tenir una supina ignorància el que això cregués, el seu poder es ben fictici, l'època del floreixement de la mateixa ha desaparegut. Els continuats errors d'una inhàbil política, d'una diplomàcia fracassada, han fet que s'anés isolant i que no més tres nacions de la vella Europa fossin les qui mantinguessin les seves relacions: Italia, Austria i Espanya.

En la «Psicologia de la guerra»—article d'en Gabriel Alomar—hi ha un paràgraf que diu:

«Les fortes inclinacions de la iglesia en favor de Germania tenen dos poderosos mo-

tius. Austria és (amb Espanya) el darrer baluart del catolicisme polític i una especie de derivatiu contra la «usurpadora» Italia. Alemanya és la venjadora celestial contra el laïcisme francès. Però jo crec que hi ha, ademés, en la seva conducta del catolicisme un instint de secreta aliança entre Pontificat i Imperi, encara que l'Imperi sia luterà. Hi ha aquí com una reconciliació de Gregori VII amb Enric IV, la pau definitiva en la guerra de les investidures i la unió simbòlica de l'Altar suprem amb el Trono suprem, o, si voleu, de lo que'n diuen els francesos «le sabre et le goupillon», el sabre i el salpasser».

El fet doncs de que aquí a Espanya la més forta corrent germanòfila sigui empesa pels elements de dreta, sens distinció de matços, fa creure que pugui ésser dictat desde els concilis dels purpurats de la Santa Sede, com a últim recurs de la secreta aliança de que's parla més amunt, i com a últim esforç de la seva vida agonitzant.

Existeix en el mon, més que una lluita fraticida de races, una lluita sagnant de religions.

Però no tenen aquestes, fóra del catolicisme, cap força que usurpi el poder civil, la religió es secundaria, mentres que aquí es oficial, signe forsa evident del retràs nostre enfront del progrés dels altres pobles.

Mentres l'Anglaterra el protestanisme no impideix la seva evolució democràtica, mentres França, aïllada per complert de la iglesia fa el seu fet sense enutjosos entrebancs, mentres Portugal en la seva curta vida republicana se va cuidar no compartir son poder amb l'iglesia, mentres Italia la fè de trovar un nou Garibaldi agita per complert els cors dels seus ciutadans, Espanya se veu confosa, perduda, isolada, en mig d'aquestes nacions noblement desinfectades d'aquesta malura, d'aquest corb que rosega la carn i xucla el líquit de les nostres venes per culpa d'unes febleses que no tenen perdó.

La desaparició de l'imperi austriac, imperi més teatral que efectiu, més fictici que real, va essent cada dia més un fet que no es pod desmentir, l'afebliment de la iglesia catòlica, arribarà amb aixó a son grau més agut. La Italia irredemta podrà estrenyer, si no hi ha complicacions, als seus germans de raça i la paraula imperialisme anirà desapareixent, amb la desfeta també probable del imperi

teutònic, desde una part a l'altra dels confins d'Europa.

Un dia també deia nostre Alomar: «La iglesia amb tot i dir-se catòlica, això es, universal (i encara convé remarcar que la iglesia catòlica vol dir, magníficament, Ciutat universal, o sia «Cosmopolis») procura apoiar-se en l'esperit «defensiu» de les ruralitats i de les regions, (o sia de les encondes geogràfiques no arribades a consciencia civil, a ciutadania) contra l'esperit «ofensiu» o «agressiu» del civilisme que es el gran rival de l'eclésiasticisme...»

I veieu, Espanya és, en quant a la religió una encontrada geogràfica no arribada encara a la consciencia civil, a ciutadania, i la iglesia catòlica, o siga universal, se redueix a un regionalisme cursi, a baluards no ben defensats de l'aire constant que arriba de l'altra banda del mur...

Entretant les nacions empeses noble i heroicament cap enllà d'enllà del progrés i de la civilització humana, passen furientes, devant de nosaltres mateixos, com si uns vaixells curulls de cultura i de sapiencia passessin en garlandes de llum en mig de la nit, solcant les aigues d'un mar desconegut, on nosaltres hi tenim no mes que un sol far, llensant pàlits raigs la seva pupila moribonda.

P. P.

El fantasma de la guerra

He viscut quasi bé dos anys fóra de casa, voltant de nació en nació, de ciutat en ciutat i de poble en poble, sojornant darrerament a París, la «ville lumière», centre de la civilització de tota la Europa; i en aquest rodar per terres extrangeres he pogut ferme càrreg encare que pod-ser un xic lleugerament, de tots els moviments i les lluites que agiten a la humanitat. Aixís que, enamorat de totes les idees que es basen en un major grau de civilització, i creient que els partits avençats de la França, devant d'aquest conflicte europeu, representen un paper ben trist i ben deplorable, he cregut convenient donar a coneixer alguns detalls dels successos que es desenrotllaren a París tot just es parlava de l'«ultimatum» que presentaria Alemanya a França, tenint una major satisfacció al exposar-los, tota vegada que en ells vareig trovar-me present.

Vuit dies abans de rebre's l'«ultimatum» alemany, ja's veien pèls grans «boulevards» caricatures ridicolitzant o fent mofa dels alemanys i petits grups de estudiants que's passejaven cridant i cantant «La Marseillaise»; aquesta broma va durar uns quants dies fins que els feren retirar, doncs els habitants de la cosmopolita «ville» de París no volen destorbs en la via pública i aviat protesten i es produeixen altercats violents; aixís es que no costà molt fer retirar aquells escamots que cridaven «Vive la Patrie!»

Després vingué l'«ultimatum». Jo'm trovava devant la redacció del diari «Le Matin» i es va donar la notícia escrita en els encerrats de la casa. Desseguida un grop molt nombrós es posà a cridar «Vive la guerre!» i «A bas Guillaume!». Al vespre pèls carrers hi havia una gran cridoria dels venedors de periòdics, i la premsa avençada desseguida circulà diaris i fulles i més fulles protestant de la guerra que anava a entaular-se, però res hi valgué, doncs la guerra es declarà desseguida que era un fet.

Dos dies més tard surt una fulla extraordinària «La Bataille Syndicaliste» amb uns grans títols que deien «Debout! Debout! Peuple Parisien» i desseguit se començà a entonar l'«International». Aquest «debout» o sigui la crida per una manifestació era per a les nou de la nit i havia de tenir lloc en els grans «boulevards».

Els meus amics i jo ens encaminarem cap a sopar i quedant que'ns trovaríem en el lloc designat per el «debout».

En havent sopat es notava un moviment inusitat en els «boulevards». Varem arribar-nos a la «Porte de Saint Denis»; no's podia donar un pas, i considerant impossible el quedar-nos, emprenguérem camí de la redacció de «Le Matin» en recerca de notícies, quan, al arribar, sentirem de lluny a cantar els himnes «La International» i «Revolution, revolution!», era una manifestació hostil a la guerra, i després d'aquest contingent, arribà un altre grupu nombrosíssim formant una cridoria aturadora de «A bas la guerre!» que s'anaven acostant i es dividien en diferents direccions. Simultàniament, arribava una nova manifestació passant pèl mig del passeig acompanyada i guardada per «Flicks», cridant «Vive la guerre!» i «Vive Jaurès»; fou qüestió de moments, i es produí un topament de forces tan violent

com se pugui imaginar, anant desseguida amb els punys closos, voleiant «chapeaux», regnant la confusió i el desordre més gran que s'hagi vist.

Altres manifestacions i altres actes varen portar a cap els partits avençats, tot lo qual s'estrellà contra la persecució de que eren objecte.

La mateixa nit foren empresonats més de mil cinccents individus que protestaven de la guerra, entre els quals no hi ha que dir hi figuraven els «meneurs» principals de aquell moviment.

L'impedir la guerra fou cosa impossible de conseguir. No obstant, la viril protesta del poble s'havia fet pública.

Heus-aquí un àtom que encare ha quedat dels revolucionaris de «La Commune» de París.

Si la ploma pogués volar lliure per demunt del paper segurament escriuria coses que farien sang... però avui l'Europa està representada pèl fantasma de la guerra, i apareix rígid, callat i amenaçador. Callem, per are.

MIQUEL BERTRÁN.

En contra de la guerra

Dice Nietzsche: «En desprestigio de la guerra puede decirse: la guerra hace al vencedor brutal, al vencido malvado. Y en favor de la guerra: introduce la barbarie en las dos consecuencias dichas, y, por ello, conduce a la naturaleza: es para la civilización un sueño o una invernada; el hombre sale de ella más armado para al bien y para el mal.»

Indudablemente el gran filósofo alemán tiene razón. La guerra hace al vencedor brutal, al vencido malvado. Recordaos de 1870. Alemania impuso una enorme contribución de guerra a Francia, le tomó la Alsacia y la Lorena aun que sus condiciones étnicas y geográficas fuesen del todo distintas, pues ni su lengua ni sus costumbres se ajustaban a la dominación alemana. Era una brutalidad evidente, era un crimen de lesa humanidad, es como dice, introducir la barbarie en las condiciones dichas.

«El hombre sale más armado para el bien y para el mal». Esto es lo que ha sucedido; despues de la barbarie, se armaron los be-

ligerantes para el bien, eso es, engrandeciendo las naciones y buscando por todos los medios su felicidad, para entretanto prepararse sórdidamente para el mal, es decir para otra barbarie.

Ya veremos en el número próximo, como al instinto del hombre es indispensable la guerra, segun dice tambien el propio Nietzsche.

FEDERICO REYES.

Per el pròxim conflicte econòmic

La Federació Obrera d'aquesta ciutat acordà en la última reunió el nomenament d'una comissió per a estudiar els medis a adoptar per a fer més suau la crisi de treball que ha començat a desenrotllar-se en aquesta ciutat i sobre tot per a posar-se la classe obrera a la defensa en contra l'augment dels queviures.

De les notícies que'n tenim, podem avançar que dita comissió a l'hora present ja deu haver enviat una comunicació a la Unió Industrial recomanant-li en nom de l'humanisme, la raó i la lògica, el repartiment equitatiu i en lo possible de la poca o molta feina que tinguin sos associats, aixís com també altre comunicació al Alcalde per a que la trasmeti a l'Ajuntament demanant-li que sospengui tot acord i paga de gastos, ja siguin subvencions o sous de coses supèrflues a fi de poder comptar amb cabals per a l'efectuació de treballs públics que al ensemps que embelleixin la ciutat, serveixin per a fer més passable la miseria o la fam que amenaçadora va escampant arreu la guerra europea.

Del resultat de les mateixes es pensa donar-ne compte en un gran miting en quin segons siguin aquelles, s'acordarán les mides i camins a pendre.

El nombre pròxim, que serà el que complirà el nostre primer any d'existència, hi col·laboraran, amb aquest motiu, prestigioses i reputades firmes, entre quines podem ja avançar les d'en Francesc Layret i en S. Valentí Camp.

IDEOLOGIES

La generació espontània

S'ha combatut sempre d'una manera afrosa la teoria sobre la generació espontània i s'ha tractat de presentar com uns orats els quins l'han preconitzada. ¿Sabeu perquè? Perque la veritable, la científica concepció de la vida destrueix la concepció dels teòlegs. Si la vida surgeix espontània de la terra ¿quina part li queda a Deu en l'obra de la creació?

Si en les primeres molècules que formaven les nobuloses hi havien els gèrmens de les creacions modernes, en el cervell d'Adam hi havia ja, en potencia, la mania homicida de Lapomerays, la estupidesa de Nerón, la taula Pitagòrica, la criba de Eratóstenes.

Deu, autor de la vida, seria també l'autor de totes les maldats, de totes les injustícies, de tots els crims. ¿Es vol quelcom més absurd?

LUDOVIC PETRUS.

Els del "requetè"

Fa uns quants dies que'ls «Jaumistes» de nostra ciutat es balluguen d'una manera inusitada, com si en portessin alguna de cap. Sense anar més lluny, el dissabte passat, a la nit, el «requetè» va fer un simulacre de forces enfront del cassino Radical de la Plaça Major, com si en volguessin fer una de les seves. Grupos misteriosos escampats per la plaça, vigilància extremada a les cantonades, xiu-xiu arreu com si s'expliquessin de un a un algun plan determinat, obligant a que a la majoria dels radicals es concentrassin al seu cassino, i no sabem si la valentia de uns o la paura dels altres, va fer que no passés res que alterés la normalitat en aquella via ciutadana.

Ara bé: ¿que busquen, qu'intenten, que volen aquesta rama d'insolvents del «requetè»? ¿Es que la nostra pau ciutadana està subjecte a la mercè d'aquets casca-rabies i negatius? ¿Es que no podem fer expansió dels nostres ideals de llibertat i de democràcia sense'l seu consentiment? ¿Es que les nostres banderes republicanes no poden onejar al vent sense qu'ells ens ho permetin?

Si es aixís qu'ho diguin, que no'ls hi mancarà feina. Batega per sobre del nostre po-

ble un amor immens a la llibertat i a la democràcia, i malgrat totes les neutralitats i els nostres ideals pacifistes, no'ns privaran pas, aquets èmuls del imperialisme, qu'esmersem totes les nostres simpaties a favor de la França dolça, de la França mare; i estem convençuts que les nostres estridències de joventut, no seràn mai ofegades per les seves veus de vells, de caducs, de reaccionaris.

Teatre Camps de Recreu

Companyia Granieri-Marchetti

Aquesta notable companyia posà en escena entre dimarts, dimecres i dijous, les aplaudides operetes "Eva", "Molinos de Viento", "Il Caporale Susini" i "La Princesa del dollar", obtenint una interpretació justíssima, i forsa arrodonida, conseguint grans aplaudiments en certs números de les mateixes i havent-se molts d'aquests de repetir-se.

S'ha de fer especial menció de la primera tiple Anita Patrizi Granieri, de la gentil tiple cómica Fernanda Razzoli, que's captivà les simpaties del públic per la discreció i justesa que desempenya llurs papers, del bariton Amadeu Granieri, i del primer actor Adrià Marchetti que conseguiren veritables ovacions, especialment en "La Princesa del dollar", quina interpretació fou justíssima i acabada.

Les altres parts també forsa ajustades. Els chors i orquestra tampoc desmereixeren en res del conjunt. El vestuari i decorat, propietat de la companyia, molt ben presentat, fent-se notar pel seu bon gust i riquesa.

El públic que feia molt temps que no havia fruit de l'art de Talia, correspongué casi omplenant cada nit el teatre Camps.

R.

Noves

Per excés d'original no podem publicar en aquest número les quatre planes del folletó.

—Ha deixat d'existir a Barcelona, a l'edat de 53 anys, l'advocat en Martí Trias i Domenech, ex-candidat a les eleccions de diputats a Corts, presentat per la Lliga Regionalista. (D. E. P.)

—Don Joan Ortiz, Inspector auxiliar del Treball de la província de Barcelona i amb residència a Sabadell, té la satisfacció de comunicar a les Autoritats, patrons i obrers, que ha traslladat son domicili del carrer de Montserrat, 117, al carrer de la Indústria, n.º 3.

—Demà a la tarde tindrà lloc en el concorregut saló del Círcol Republicà Federal, un gran i extraordinari ball de tarde, a càrrec de l'aplaudidíssima Banda del Batalló Cassadors de Mérida, si-guent aquest ball el primer de la temporada.

No cal dir lo concorregut que's veurà donat el variat i escullidíssim programa que executarà dita Banda.

—Fins el dia 26 del corrent estarà oberta en la Escola Industrial i d'Arts i Oficis la matrícula ordinària tots els dies de treball, de vuit a deu de la nit, fent-se l'ingrés a la mentada en la forma ja coneguda dels anys anteriors.

—L'alcalde accidental don Pere Pascual i Salichs ha fet repartir, amb molt bon acert, les "ordres del dia" de les sessions, en català.

—La Banda Municipal, que per primera vegada serà dirigida pèl distingit professor en Mateu Rifà, executarà demà diumenge, a dos quarts de set de la tarde, un escullit concert en la plaça del Dr. Robert executant el següent programa:

"Marxa turca" de concert (estrena) Mozart.—"La Casta Susana" fantasia, Gilbert.—"Eva" fantasia, Lehar.—"Guillermón" pas-doble, Sívís.

—Avui dissabte i demà diumenge, tindran lloc extraordinàries sessions de cine i varietés en els teatres Camps de Recreu, Cervantes i Saló Imperial.

—El passat dimarts, dia 15, quedà obert el despatx de matrícules per a poder cursar els estudis que durant l'any escolar 1914-15 es donarán al Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria, continuant dit despatx üns el dia d'overtura de classes, totes les vetlles laborables de 9 a 10.

Per a detalls a la Secretària del mateix Centre.

—A comptar del dia 10 del corrent, s'ha concedit un minut de parada a Sant Andreu als trens següents:

Descendents: 2231, 2233 i 2235, arribant per consegüent a Barcelona a les 9'15, 13'8 i 15'27 respectivament.

Ascendents: 2232, 2234, 2236, 2256, 2224 i 2238, a qual fi se'ls assigna la sortida de Barcelona a les 8'4, 9'52, 13'27, 16'20, 17'24 i 19'27, respectivament.

—De conformitat a lo prevíngut en l'article segon del Reglament interior de les Escoles Municipals de *Corte*, des del primer d'Octubre pròxim quedaran obertes les classes corresponents al curs de 1914-1915, efectuant-se les inscripcions de matrícula en el Negociat de Governació d'aquest Ajuntament, tots els dies feiners, d'onze a dos quarts d'una del matí i de cinc a set de la tarde.

Impremta de J. Sallent i Prat; Sant Quirse, 32; Teléfon 520